Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 204 (5195).
8 СЕНТЯБРЬ 1983 й.
ПАЙШАНБА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЛОНДОН, ПАРИЖ,
РУМОГА АЛИШМАЙМАН,
КЎҲНА ШОШ...

Ғафур Ғулом

БАЙРАМ ТАНТАНАЛАРИ

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг ижроия комитети шуни маълум қиладиларки, шаҳар партия, совет, жамоат ташкилотлари ва меҳнаткашлари вакилларининг Тошкентнинг 2000 йиллигига ва шаҳарга Ленин ордени топширилишига бағишланган тантанали йиғилиши 1983 йил 9 сентябрь эрталаб соат 10 да В. И. Ленин номидаги СССР халқлари дўстлиги саройида бошланади.

Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига бағишланган бадиий-спорт байрами 1983 йил 10 сентябрда «Пахтакор» стадионида ўтказилади.

ТОШКЕНТНИ ЖАҲОН ҚУТЛАМОҚДА

Тошкентда ажойиб қадимий анъаналар улуғвор замонавийлик билан уйғунлашиб кетган.

Самарқанд ва Бухоро қатори бу шаҳар ҳам Ўрта Осиёнинг буюк шаҳарларидан бири ҳисобланади. Ҳиндистон маданияти ана шу ўлка санъати ва маданиятининг айрим хусусиятларини ўзида мужассамлантирган.

Тошкент ва Ҳиндистон шаҳарлари ўртасидаги самарали маданий алоқалар давом эттирилади.

Мен Тошкентда бир неча бор бўлганман, бу шаҳар ҳақида илиқ хотираларим бор.

Тошкентнинг бутун аҳолисини шаҳарнинг 2000 йиллиги байрами муносабати билан қутлайман.

Индира ГАНДИ

Ҳиндистон Бош министри.
Нью-Деҳли.

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ШАҲРИ

У. У. УМАРОВ,

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Советининг депутати.

Қадимий шаҳримизнинг Ленин ордени билан мукофотлангани ҳақидаги хушхабар ҳар бир тошкентлик қалбини зўр қувончга тўлдирди. Шаҳар меҳнаткашларининг революцион ҳаракатдаги катта хизматлари, уларнинг Улуғ Ватан урушидаги ғалабага қўшган ҳиссаси, хўжалик ва маданий қурилишда эришган муваффақиятлари учун ва шаҳар асос солинганлигининг 2000 йиллиги муносабати билан берилган она-Ватаннинг бу юксак мукофоти бизни янги зафарларга руҳлантиради, шаҳримиз шуҳратини янада оширишга, коммунистик бунёдкорликнинг улуғвор программасини белгилаб берган КПСС XXVI съезди тарихий қарорларини бажариш учун янада фидокорона курашга чорлайди.

Бугунги Тошкент — бу мамлакатимизнинг юздан зиёд миллат вакиллари аҳил яшаб, меҳнат қилаётган шаҳардир. Бутун мамлакатимиздаги каби экономикани, фан ва маданиятни ривожлантиришда шаҳар эришган муваффақиятлар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Ю. В. Андроповнинг, мамлакатнинг кўп миллатли состави тарихда биринчи марта куч ва равнақ манбаига айланди, деган сўзларига ёрқин ҳамоҳангдир.

Совет ҳокимияти йилларида йирик саноат, маданият ва илмий марказ бўлиб қолган Тошкент ўзининг 2000 йиллигини меҳнатда янги муваффақиятлар билан кутиб олмоқда. Ўн биринчи беш йилликнинг икки йиллик маррасини комил ишонч билан эгаллаган шаҳар саноати фақат шу йилнинг саккиз ойидагина 42 миллион сўмдан зиёд турли халқ хўжалик буюмлари тайёрлаб берди, ўтган йилнинг шу даврига нисбатан ишлаб чиқариш ҳажми ўсиш суръати 5,2 процент ошди.

Шаҳар меҳнат коллективлари москваликларнинг «Меҳнатга яраша — шон-шараф!» ҳаракатини қизғин қўллаб-қувватладилар ва бу ҳаракатда актив қатнашмоқдалар. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш, «Тошкент трактор заводи», «Қизил тонг», «Малика», «Сигнал» ишлаб чиқариш бирлашмалари, «Ташсельмаш», чинни, лак-бўёқ ва бошқа заводларнинг коллективлари социалистик мусобақада олдинда бормоқдалар.

Тошкентликлар партия ташкилоти раҳбарлигида КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1982 йил) ва июнь (1983 йил) Пленумлари қарорларини бажара бориб, бутун куч-ғайратни меҳнат унумдорлиги ва самарадорлигини тубдан кўтаришга қаратмоқдалар. Буюмларнинг техникавий савияси ошди, сифати яхшиланди, саноат, турар-жой, маданий-маиший ва коммунал қурилиш бўйича катта ҳажмдаги ишлар бажарилди.

Шаҳар, район партия комитетлари, меҳнат коллективлари КПСС Марказий Комитетининг май (1982 йил) Пленуми қарорларига амал қилиб, Озиқ-овқат программасини ҳал этишда актив қатнашмоқдалар. Шаҳар саноати қишлоқ хўжалиги учун моддий-техника воситаларини ишлаб чиқариш ва етказиб бериш топшириқларини муваффақиятли бажармоқда. Шаҳар партия ташкилотлари 100 от кучига эга бўлган тракторларни, универсал пахта териш машиналари, кичик ҳажмли тракторларни, кенг қамровли сеялка ва бошқа унумли қишлоқ хўжалик техникаларини тезроқ яратишга меҳнат коллективларини сафарбар этиш бўйича изчил иш олиб бормоқдалар. Шаҳар партия комитети шаҳар районларида ва айрим корхоналарда ёрдамчи хўжаликларни бунёд этиш бўйича қатъият билан иш олиб бормоқда.

Тошкентнинг 2000 йиллигига тайёргарлик КПСС XXVI съезди, Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини амалга оширишда пойтахт меҳнаткашларига қудратли омил бўлди.

(Давоми 2-бетда).

ГАЗЕТАНИНГ ШУ СОНИГА ФОТОАХБОРОТ

А. М. М'Боу Тошкентга келди

Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг маориф, фан ва маданият масалалари билан шуғулланувчи ташкилоти (ЮНЕСКО)нинг бош директори Амаду Махтар М' Боу 7 сентябрь куни Тошкентга келди. У Совет ҳукуматининг таклифига биноан мамлакатимизда меҳмон бўлиб турибди.

Тошкент аэропортида А. М. М' Боуни СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари, СССРнинг ЮНЕСКО ишлари комиссияси раиси В. Ф. Стукалин, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари, Ўзбекистон ССР Олий Советининг ташқи ишлар бўйича доимий комиссияси раиси О. У. Салимов, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари М. Т. Турсунов, Ўзбекистон ССР ташқи ишлар министри Б. А. Абдураззоқов, Тошкент шаҳар ижроия комитетининг раиси В. О. Козимов, жамоатчилик вакиллари кутиб олдилар. Кутиб олувчилар орасида СССР ташқи ишлар министрининг Тошкентга келган ўринбосари, ЮНЕСКО ишлари юзасидан СССР комиссиясининг раиси В. Ф. Стукалин, ЮНЕСКО коммуникацияларни ривожлантириш халқаро программаси ҳукуматлараро кенгашининг тўртинчи сессиясида қатнашаётган делегацияларнинг аъзолари ҳам бор эди.

(ЎзТАГ).

Тошкент. 7 сентябрь, 1983 йил. ЮНЕСКО бош директори Амаду Махтар М' Боунинг Тошкент аэропортида кутиб олиниши.

ЎзТАГ фотоси.

ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАНГАН «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДАГИ БАДИИЙ-СПОРТ БАЙРАМИГА ТАКЛИФ ЭТИЛГАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

10 сентябрь куни байрам тантаналари бошланиши соат 19.00 дан 18.00 га кўчирилади.

Тошкент шаҳри меҳнаткашларининг истакларини эътиборга олиб 11 сентябрь куни соат 12.00 да «Пахтакор» Марказий стадионида Тошкент шаҳрининг 2000 йиллигига бағишланган қўшимча бадиий-спорт байрами ўтказилади. Билетлар стадион кассаларида сотилмоқда, коллективлардан буюртмалар қабул қилинмоқда.

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ, ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КАСАБА СОЮЗЛАРИ СОВЕТИДА

«ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ» ЛАУРЕАТЛАРИНИ ҚУТЛАЙМИЗ!

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ» ГАЗЕТАЛАРИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ССР ЁЗУВЧИЛАР СОЮЗИ ТОШКЕНТ ШАҲРИНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИГА БАҒИШЛАБ ЭНГ ЯХШИ БАДИИЙ, ПУБЛИЦИСТИК ВА МУЗИКАЛИ АСАРЛАРГА ЭЪЛОН ҚИЛГАН «ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ» КОНКУРСИ ЯКУНЛАРИ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюроси, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети, Тошкент область касаба союзлари Совети Президиуми «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» шаҳар газеталари Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи билан биргаликда Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йиллигига бағишлаб эълон қилган «Тошкент таронаси» конкурси якунларини қараб чиқди.

Ишчилар синфи ҳақида, тошкентликларнинг КПСС XXVI съезди қарорларини, ўн биринчи беш йиллик топшириқларини бажариш борасидаги меҳнат муваффақиятлари ҳақида, Ўзбекистон пойтахтининг 2000 йилликка тайёргарлиги тўғрисидаги энг яхши бадиий, публицистик ва музикали асарларга эълон қилинган «Тошкент таронаси» конкурси 1982 йил октябридан 1983 йил сентябригача ўтказилди.

«Тошкент таронаси» конкурсига юборилган асарларда республика пойтахтини коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун кураш олиб бораётган меҳнаткашларнинг юксак сиёсий онглилиги, меҳнат кўтаринкилиги ўзининг ёрқин ифодасини топган. Конкурсга тақдим этилган барча асарларда авторлар КПСС ленинча миллий сиёсатининг тантанасини, Тошкентнинг бузилмас қардошлик ва халқлар дўстлиги шаҳри сифатидаги ролини тараннум этган. Конкурс совет кишилари тошкентликларнинг меҳнати ва ғалабаларига ҳамиша қизиқиш билан қарашларини яна бир бор намойиш этди. Унда барча қардош иттифоқдош республикалардан муаллифлар кенг иштирок этганлиги ҳам ана шундан гувоҳлик беради.

«Тошкент таронаси» конкурси жюрисининг таклифларини кўриб чиқиб, Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети бюроси, халқ депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети ва Тошкент область касаба союзлари Совети Президиуми қарор қилади. Мукофотлар қуйидагиларга берилсин:

I. БИРИНЧИ МУКОФОТЛАР
(500 сўм миқдорида)

Проза соҳасида

Раҳмат Файзийга — «Устоз меҳри» номли хотиралари учун.

Поэзия соҳасида

Абдулла Ориповга, Ҳалима Худойбердиевага, Мурод Ҳамроевга (марҳум) — «Куйлайман шаънингни, эй она-Ватан» туркум шеърлари учун.

Публицистика соҳасида

Мирза Иброҳимовга (Озарбайжон), **Жалол Икромийга** (Тожикистон) — «Тошкент мен учун азиз ва қадрдон шаҳар», «Тошкент тонги» публицистик мақолалари учун.

Фоторепортаж соҳасида

Маҳкамов Содиққа, Пенсон Миронга — Тошкент ва тошкентликлар ҳақидаги фоторепортажлар туркуми учун.

Музика асари — қўшиқ соҳасида

Шоирлар **Евгений Евтушенкога** (Москва), **Хўжаев Аълога**, композиторлар **Сайдаминова Дилоромга, Ширяев Евгенийга** — Тошкент ҳақидаги қўшиқлар туркуми учун.

(Давоми 4-бетда).

Раҳмат ФАЙЗИЙ.

Абдулла ОРИПОВ.

Ҳалима ХУДОЙБЕРДИЕВА.

Мурод ҲАМРОЕВ, (марҳум).

Мирза ИБРОҲИМОВ, (Озарбайжон).

Жалол ИКРОМИЙ, (Тожикистон).

Евгений ЕВТУШЕНКО. (Москва).

Порлайвер Тошкентим,

ДЎСТЛИК ВА ҚАРДОШЛИК ШАҲРИ

(Давоми. Боши 1-бетда).

Шаҳарнинг тўққиз ишлаб чиқариш илғори ташаббуси билан юзлаб меҳнаткашлар пойтахт юбилейигача беш йилликнинг учинчи йили планини бажаришга қарор қилдилар.

Планни муддатидан илгари бажарганлиги тўғрисидаги рапорт берганлар орасида Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати 1-йирик панелли уйсозлик заводининг Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати И. Орипов бошлиқ бетончилар бригадаси, 31-қурилиш бошқармасининг Т. Жалилов бошлиқ комплекс бригадаси, «Ташсельмаш» заводи токарлар бригадири, КПСС XXVI съезди делегати Ю. Степаненко, тўқимачилик комбинатининг тўқувчиси, Ленин комсомоли ва тўқувчи Виноградовалар мукофотларининг лауреати К. Ёқуббоева, «Ўзбексельмаш» заводи темирчиси Ғ. Холматов ва бошқа кўплаб илғорлар бор.

Юбилейга тайёргарлик кўриб, ҳар бир киши ленинча миллий сиёсат ҳақиқий тантанасининг, пролетар интернационализми ғоялари, халқларнинг бузилмас дўстлиги амалга ошганининг ёрқин гувоҳи бўлган жонажон шаҳримиз шуҳратини янада оширишга интилди.

2000 йиллик арафасида якунларни кўриб чиқар эканмиз, босиб ўтилган йўлга назар ташлаб, жуда кўп ишлар қилинганлигини фахр билан таъкидлаймиз.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Ш. Р. Рашидов ЮНЕСКО коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси ҳукуматлараро кенгашининг IV сессиясида сўзлаган нутқида таъкидлаб ўтганидек, «Ҳозирги Тошкент— Совет Шарқидаги йирик саноат, маданият ва илм-фан марказидир. Бу шаҳарда 2 миллион киши яшаб турибди. Экономиканинг 70 тармоғи унинг индустриал қиёфасини белгилайди. Бу ердаги салкам 200 та йирик бирлашма ва корхона Ўзбекистон саноат маҳсулотининг бешдан бир қисмини ишлаб чиқармоқда, шу маҳсулотнинг анчагина қисми дунёнинг 70 та мамлакатига экспорт қилинмоқда. Шаҳарда миллий Фанлар академияси, 113 та илмий-тадқиқот ва лойиҳа-конструкторлик ташкилоти ишлаб турибди.

Ҳозир Тошкентда 19 та олий ўқув юрти, 320 та умумий таълим мактаби ва 36 та ўрта махсус ўқув юрти, уч юздан кўпроқ медицина муассасаси, 12 та театр, 4 та концерт ташкилоти, учта киностудия, 9 та музей, 200 тадан кўпроқ оммавий кутубхона бор».

Айниқса 1966 йилги зилзиладан кейин Тошкент қиёфаси таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Ҳозир шаҳарнинг турар жой фонди 19 миллион квадрат метрдан ошиб кетди.

Шаҳарда турар жойларни иш жойларига яқин қуришдек яхши тажриба қарор топди. Авиасозлар, тракторсозлар, тўқимачилар, электр транспорти ходимлари ва бошқалар учун турар жой массивлари бунёд этилмоқда. Бош планда шаҳар хўжалигининг барча тармоқларини янада комплекс ривожлантиришга, аҳоли фаровонлигини оширишга катта эътибор берилади.

«Қушга қанот, инсонга дўстлик қувват беради» дейди доно халқимиз. Янги Тошкентнинг кварталлари, унинг архитектура комплекслари совет кишилари беғараз ёрдами, дўстлиги ва қардошлигининг далили бўлиб қолди», — деб таъкидлади Ш. Р. Рашидов ЮНЕСКОнинг коммуникацияни ривожлантириш халқаро программаси ҳукуматлараро кенгаши IV сессиясида.

Ҳаётимизнинг ҳар бир куни Тошкентнинг қардош республикалар, чет эл мамлакатлари билан тобора мустаҳкамланиб бораётган ҳамкорлигининг янги-янги саҳифаларини очмоқда.

Биз, тошкентликлар ўзимизнинг 2000 йиллик тарихимиз билан ҳақли равишда фахрланамиз. Аммо унинг бугунги куни қалбларимизни бундан ҳам катта фахр ҳисларига тўлдиради. Тошкент меҳнаткашлари ўз жонажон шаҳарларининг юбилей санасини Советлар мамлакати фаровонлиги йўлида, Ўзбекистон пойтахтини коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун курашда янгидан-янги муваффақиятлар билан кутиб олмоқдалар.

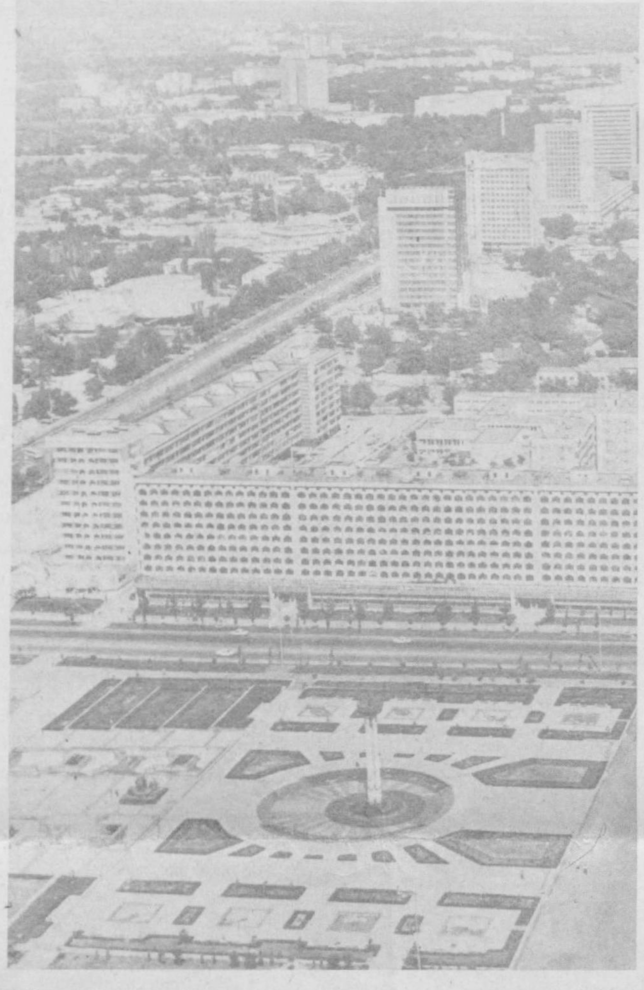

ТОШКЕНТ ВА ТОШКЕНТЛИКЛАР

Орденли Тошкентнинг меҳнат мароми, уни қандай ўлчаса бўлади? Бу иш айниқса юбилей вахтасида, шаҳарнинг ҳар бир кишиси жонажон шаҳри шон-шуҳратини ошириш учун курашаётган дамларда қийин. Эҳтимол электрон ҳисоблаш машинаси билан ўлчаш мумкиндир? Лекин инсон имкониятларини ҳисоблаш, уларни программалаш мумкинми? Масалан, «Средазтрансстрой» трестидаги Ленин ордени кавалери, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган бинокор И. Йўлдошев бошлиқ бригадани олайлик. Бу коллектив шонли санага қадар йиллик планни бажарди.

Ёки кунига 300 мингдан ортиқ кишини ташиётган Тошкент метрополитени қурувчиларининг кўп минг кишилик коллективини олайлик.

Йўқ, бизнинг имкониятларимиз беҳисоб. Натижада шаҳар индустрияси қудрати ортиб бораяпти, янги кварталлар тикланаяпти. Уларни кўриб тантанага етиб келган пойтахтимизнинг кўплаб меҳмонлари ҳаяжонга тушяптилар.

ЎзТАГ фотохроникаси.

ТАБРИКЛАРНИ ҚАБУЛ ЭТ, ТОШКЕНТ!

М. ШОЛОХОВ:

«Оқшом» мухлислари газета саҳифаларида кўплаб машҳур кишилар билан учрашиб турадилар. Улар орасида номлари ишчилик фахри рамзи бўлиб қолган кишилар, машҳур ёзувчилар, шоирлар, маданият арбоблари, спортчилар бор...

Мен Тошкентни тинчлик ва дўстлик шаҳри сифатида, бунёдкор шаҳар сифатида биламан. Республикангиз ёзувчилари ижоди қалбимга яқин.

Барча тошкентликларни Ўзбекистоннинг ажойиб пойтахти юбилейи билан самимий қутлайман.

М. Шолохов

Н. ЗЛОБИН:

Сизнинг шаҳрингиз чиндан ҳам гўзал, меъморий жиҳатдан ўзига хос. Тошкентда бригада пудрати методи бўйича ишлаётган ажойиб қурувчилар коллективлари кўп эканлиги қувонарлидир.

Тошкентнинг «Оқшом» газеталари ўқувчиларига Москва қурувчилари номидан самимий салом йўллайман.

Қадимий ва мангу навқирон Тошкент аҳли, Сизга бахт ҳамиша ҳамроҳ бўлсин.

Н. Злобин

С. БАРУЗДИН:

Мен Ўзбекистон пойтахтида тез-тез меҳмон бўлиб тураман. Аммо биринчи келганимдаёқ унга мафтун бўлиб қолганман.

Гўзал Тошкент аҳли, қадрли дўстларим, сизга тинч осмон ва бахт, соғлиқ ва янги меҳнат ютуқлари тилайман.

Баруздин

Р. ЧАНДРА:

Менинг Тошкент билан дастлабки қисқа муддатли танишувим Ўзбекистон пойтахти чиндан ҳам гўзал экан, дейишимга асос беради. Тошкентдаги учрашувлар унутилмасдир.

[signature]

Расул ГАМЗАТОВ:

Саховатли ўзбек заминида мен самимий дўстларим — Ўзбекистон ёзувчилари, ўз китобхонларим билан учрашаман.

Мен уларнинг барчасига нурли ва қувончли кунлар, эзгу янгиликлар ва улкан бахт тилайман. «Дўстлар, гўзал эрур иттифоқимиз», — деган эди ҳайрат билан шоир. Мен у билан ҳамфикрман.

Расул Гамзатов

ФАКТ ВА РАҚАМЛАР

● Тошкент саёҳат ва экскурсиялар бюроси ходимлари ишлаб чиққан янги экскурсиялар маршрутлари «Афсоналар шаҳри» Тошкентнинг архитектура ёдгорликлари», «Тошкент — тинчлик ва дўстлик шаҳри» деб аталади.

Тошкент меҳмонлари уч юз туристик маршрут бўйича зиёрат қиладилар.

● Пойтахтимизнинг Карл Маркс кўчасида шаҳар юбилейи шарафига янги бадиий салон очилди. У пойтахт аҳолиси ва меҳмонларига керамика, мебель усталарининг миллий услубда, лак миниатюраси билан тайёрланган санъат асарларини тақдим қилади.

● «Радуга» нашриётининг Тошкент бўлими ёзувчи Ойбекнинг «Қутлуғ қон» романини араб тилида нашрдан чиқарди. Бу китоб форс, дарий тилларида чиқарилади. Ш. Рашидовнинг «Бўрондан кучли», М. Шолоховнинг «Очилган қўриқ», ўзбек ёзувчиларининг «Бахт қуши» ҳикоялари тўплами ҳинд, урду, араб ва форс тилларига нашр этилди. Нашриёт шу йилнинг ўзида 35 номда поэзия ва проза асарларини китобхонларга тақдим қилди.

● Тошкент булка-кондитер комбинатининг бош корхонасида лағмон шаклидаги нозик макаронларни тайёрлайдиган янги линия ишга туширилди. Уни ўрнатишда Италия мутахассислари ёрдам бердилар.

Тошкентнинг 2000 йиллигига — йиллик план тайёр!

ТАШАББУСКОРЛАР РАПОРТИ

Уларнинг биргалашиб тушган сурати газетада йирик қилиб берилганди. Шу билан гўё шаҳарнинг тўққиз илғори ташаббуси катта аҳамиятга эга бўлиши таъкидланганди. Ахир, шаҳар саноати ва транспорти корхоналари мусобақа пешқадамлари Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб кутиб олиш, шаҳар юбилейига шахсий йиллик планни бажариш мажбуриятини олишганди-да. Улар юзлаб, минглаб ишлаб чиқарувчиларни ўзларидан ибрат олишга, ўзимиз яшаётган, камол топаётган, шаҳарга муҳаббатимизни изҳор этишга даъват этишганди.

Бугунги кунда ташаббус ижодкорларининг ўзи қандай қилиб ваъдаларининг устидан чиққанликлари ҳақида ҳикоя қилишади.

Н. ЖЕЛЕЗНОВ, Октябрь революцияси номли тепловоз-ремонт заводи электриклар бригадаси бошлиғи, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси, Ўзбекистон ССР Олий Совети депутати: Саккизинчи августда бригада тепловознинг кичик электр машиналари ремонти бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажарганлиги ҳақида рапорт берди. Тайёрланган буюмлар Ўрта Осиё темир йўлининг йирик депоherларига юборилди. Коллективимиз йил охиригача қўшимча 200 электр машина ишлаб чиқариш мажбуриятини олди.

* * *

Ю. СТЕПАНЕНКО, «Ташсельмаш» заводи токарлар бригадаси бошлиғи, КПСС XXVI съезди делегати: 24 августда 2274 мингинчи деталь — комбайн шпиндели бармоқларини топширдим. Йиллик план адо этилди! Сентябрнинг дастлабки кунлари токарь-автоматчилар А. Куваев ва М. Ҳусанов ҳам планни бажарди.

* * *

К. ЁҚУББОЕВА, тўқимачилик комбинати тўқувчиси, Ленин комсомоли мукофоти ва тўқувчи Виноградовалар мукофоти лауреати, Тошкент шаҳар Совети депутати: Уч ҳафта бурун омборга 293 минг квадрат метр «маль-маль» газламаси топшириб, йиллик планни бажардим. Корхонада 20 га яқин тўқимачи Тошкентнинг 2000 йиллиги шарафига қабул қилган мажбуриятларини бажарганлиги ҳақида рапорт берди.

* * *

Ғ. ХОЛМАТОВ, «Ўзбексельмаш» заводи темирчиси: Йиллик планни куни-кеча бажардим. Мажбуриятларнинг бошқа бандини ҳам адо этдим — икки ёш ишчига темирчилик касбини ўргатдим.

* * *

В. ХАРИТОНОВА, «СССР 50 йиллиги номли Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмаси силлиқловчиси: Иш кунини зичлаштириш, ускуналардан самарали ва тўғри фойдаланиш ҳисобига деталлар тайёрлашда меҳнат ҳажмини 200 норма-соатга камайтирдим, 300 сўмлик асбобларни тежадим. Эндиликда янги маррани белгиладим: шу йилнинг 31 декабрига қадар қўшимча беш ойлик планни бажараман.

* * *

Г. МЕЗНИКОВ, Тошкент шаҳар марказлашган усулда юк ташиш автомобиль трестига қарашли 127-автокорхона ҳайдовчилар бригадири: Яқинда йиллик планни бажардим. Ҳаракатдаги составдан фойдаланишнинг энг омилкор методи бўлган, бир пайтнинг ўзида бир нечта алмашадиган контейнери бўлган ярим прицеплардан фойдаланишим қўл келди.

* * *

С. ТУРСУНОВ, «Главташпассавтотранс»га қарашли 2-автокомбинат ҳайдовчиси: Таксида шофёрлик қилишда энг муҳими йўловчилар оқимини билиш, транспорт ҳаракати коэффициентини кўтаришдир. Айнан шу нарса менга июль ойининг охирида «тўловчи километрлар» кўрсаткичи бўйича йиллик планни бажариш имконини берди — йил бошидан бери кассага 8,9 минг сўм топширдим. Юбилей арафасида ҳайдовчилардан А. Мухтаруллин, Ю. Акбаров, Н. Дебенчук, А. Шингарев кабилар ҳам ўз мажбуриятларини бажардилар.

* * *

Н. АБДУЛЛАХАЕВА, трамвай ҳайдовчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати: Маршрутим — «Студентлар шаҳарчаси — «Ўзбексельмаш». Ҳар куни 1300 ва ундан кўпроқ йўловчига хизмат кўрсатаман. Бунда графикка риоя қилиш, тошкентликлар ва меҳмонларга маданий хизмат кўрсатиш ғоят муҳим.

* * *

И. ОРИПОВ, 1-уйсозлик комбинати бетончилар бригадаси бошлиғи, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати, Тошкент шаҳар Совети депутати: Бутун бригадамиз беш кунлик — тўрт кунда шиори остида меҳнат қиляпти. Лекин йиллик топшириқни шу йилнинг сентябрь ойигача бажариш учун меҳнатни янада жадаллаштириш, смена топшириқларини 140—150 процент адо этиш лозим бўлди. Бунга муваффақ бўлдик. Ахир биз тайёрлаган темир-бетон панеллардан кўп қаватли уйлар қурилади.

ДАВР НАФАСИ

Омочдан — комбайнгача

1921 йил 26 майда «Известия ТурЦИКа» газетаси шундай деб ёзган эди: «Главтекстилдан олинган маълумотларга қараганда Туркистон деҳқонлари учун керакли кетмонларни тайёрлаб бериш Стокгольмга буюрилган». Мана шу фактнинг ўзи Совет ҳокимиятининг тонготарида Туркистон ўлкаси ва унинг йирик шаҳри Тошкентнинг индустриал қуввати қай даражада заиф эканлигини яққол кўрсатиб турибди. Ҳа, ўша даврда ўзбек деҳқонининг бирдан бир иш қуроли кетмон ва омоч эди. Уларни ҳам бошқа шаҳарлардан келтиришарди.

Орадан йиллар ўтди. 1931 йил 1 майда «Ташсельмаш» заводи ишчилари ўзлари янги ишлаб чиқарган от тортар сеялкани Тошкентдаги байрам намойишидан олиб ўтдилар.

Бугунги кунда эса республикамиз ва унинг пойтахти Тошкентни олам танийди. Ҳозир Ўзбекистон жаҳоннинг 70 мамлакатига 130 хилдан ортиқ буюмни экспорт қиляпти.

Ўзбекистон пахтазорларида дастлабки пахта териш машиналари бундан ярим аср аввал пайдо бўлган. Булар Америкадан сотиб олинган «Турман-вакуум» машиналари эди. Лекин бу машиналар пахтакор ишончини оқламади. У биринчидан қиммат, иш унумдорлиги паст.

Шундан кейин бизда пахта теришни механизациялаштириш имконини берадиган юксак унумли машиналар яратиш йўлида илмий изланиш ишлари бошланиб кетди. Республикамизнинг индустриал қуввати ўсиб, зиёлилар армияси шакллана борган сари, бу мураккаб вазифа ҳам секин-аста ҳал этила борди. Натижада урушдан кейинги даврда республикамизда ўнтадан ортиқ моделдаги пахта териш машиналари яратилди. Улар пахтани йиғиб-териб олишдек мураккаб ишни деярли тўлиқ механизациялаштириш имконини берди. Бу катта муваффақиятда Тошкент ишчилар синфи, олимлари ва конструкторларининг улуши салмоқли.

Ҳозир заводимиз конвейеридан беш типдаги пахта териш машиналари тушириб олиняпти.

Коллективимизда йил бошидан Тошкентнинг 2000 йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олиш учун ўзаро социалистик мусобақа авж олдирилганди. Бу яхши натижалар берди. «Зангори кема»лар ва улар учун эҳтиёт қисмлар тайёрлаш бўйича саккиз ойлик топшириқ ортиғи билан адо этилиб, байрамга муносиб туҳфа тайёрланди. Биз бу йил жами 10 мингта «зангори кема» ишлаб чиқаришга ваъда берганмиз. Ҳозирги меҳнат суръатлари бу ваъда сўзсиз бажарилишидан далолат беряпти.

И. РАҲИМОВ,

«Ташсельмаш» заводи 2-механика-йиғув цехининг слесарь-пайвандчилар бригадаси бошлиғи, коммунистик меҳнат зарбдори.

СОВЕТ ТУРМУШ ТАРЗИ

УЙИМИЗДАГИ БАХТ!

Саидакбар Маҳмудхўжаев 86 ёшга тўлди. У шаҳримизнинг энг мўътабар кишиларидан бири. Тошкентлик оқсоқол ҳамманинг ҳурмат-эътиборига сазовор. У ўз асрида кўп нарсани кўрди. Ўзбек диёрида урф-одатлар қандай ўзгарганини яхши билади. Айтайлик, суратдаги бахтиёр келин-куёв чамаси саксон йил илгари мўйсафид чоллар рўпарасида қўл ушлашиб пайдо бўлишганидами, уларга бошқача қарашган бўлар эди. Кўпни кўрган оқсоқоллар юзларини тескари буриб, «тавба» деб ёқа ушлашарди. Ёки аксинча, шариатга шак келтиришганлари учун... Келинг, шодлик кунида доғли кунларни эсламайлик. Келин-куёвлар — 11-«Высотстрой» трести 1-қурилиш бошқармаси электр пайвандчиси, ТошПИ III-курс студенти Фурқат Хайруллаев ва унинг қайлиғи 1-шаҳар клиник касалхонаси ҳамшираси Маҳсума Муҳамедова (энди Хайруллаева) нинг бахтиёр онлари: уларнинг никоҳи севги ва иноқликка асосланган.

Тасаввур этайлик, бизнинг зебо шаҳримизда шундай кўп қаватли уйлар борки, уларда ҳар куни кўп қувончли воқеалар бўлади. Бугун эса шаҳримизда 270 та тўй бўляпти. Тўкин дастурхон атрофида кексалар иззатда, ёшлар хизматда. Келин-куёвларга бахт-саодат тилашмоқда.

Минглаб деразалар кенг кўча ва проспектларга очилади. Келинг, уларнинг бирига назар ташлайлик. Қаранг-а, бу ерда ҳам тўй бўляпти. Олтин тўй! Наби Шаропов билан Маъсуда Содиқова бир ёстиққа бош қўйишганига 50 йил бўлган.

Пенсионерлар Сайдамет ва Анафи Акмалаевлар ҳам турмуш қуришганига кўп бўлган. Улар уч ўғилни тарбиялашди, фарзандлари билан фахрланишади. Тўнғич Энвер — филология фанлари кандидати, педагогика институтида ишлайди. Ўртанча Сервер — 2-пойафзал фабрикасида цех бошлиғи. Кенжа Диловер — хирург. Шу кунларда бу оилага Ленинграддан хушхабар келди. Диловерга медицина фанлари кандидати унвони берилибди.

Биз шаҳар ЗАГСига қўнғироқ қилиб, юбилей йилида туғилган чақалоқлар сони билан қизиқдик. Улар 25 мингта бўлибди. Ҳали йил охиригача анча вақт бор. Юбилей йили чақалоқлари сонни кўпайишига ишонамиз. Майли кўпайсин. Энг муҳими, янги авлод бахтиёр ўссин, юз ёшгача қаримасин. Жонажон Ватаннинг мусаффо осмони остида камол топсин!

...Мана бу эшикни ҳам тақиллатиб кўрайлик. Эр-хотин Пикаловлар байрам кунларида уй тўйини ўтказишяпти. В. П. Чкалов номидаги авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси инженери Валерий Валентинович Пикаловга икки хонали секция ажратилган. Ҳозирнинг ўзида хоналар жиҳозланган, қандиллар осилган, мебель жой-жойига қўйилган. Янги квартира бекаси Санобар Янгибоевна очиқ чеҳра билан меҳмонларни кутаяпти...

Икки минг ёшли шаҳримизда меҳмон кутиш яхши одат бўлиб қолган.

М. МУРОДОВ,
В. ЛАПИНА.

СУРАТЛАРДА: келин-куёв Фурқат ва Маҳсума Хайруллаевлар; Боқижон Содиқов кенжа фарзанди Шарофатни олиб кетиш учун туғруқхонага келган.

М. Нуриддинов ва В. Халевин фотолари.

Шарқдаги машъал!

XXI АСРДАН РЕПОРТАЖ

ШАҲАР КЕЛАЖАККА ОДИМЛАМОҚДА

Жонажон шаҳримиз байрам либосида... Ленин орденли Тошкент ўзининг 2000 йиллик юбилейини нишонламоқда. 2000 йил ҳазилакам гап эмас! Лекин у ҳамиша навқирон, «манаман» деган шаҳарлар билан бемалол тенглашади. Зилзиладан кейинги 17 йил ичида шаҳримиз беқиёс даражада ўзгариб кетди. Унинг ажойиб меъморчилик ансамблларидан ҳамма ҳайратланмоқда.

Шу йиллар мобайнидаги ўзгаришларга ақл бовар қилмайди. Хўш, ўзининг 2000 йиллик юбилейини нишонлаётган Тошкент 2000 йилда, қолган 17 йил ичида қандай бўлади? Мухбирларимиз айнан ана шу савол билан Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг архитектура-планлаштириш Бош бошқармасининг бошлиғи, шаҳар бош архитектори, СССР халқ архитектори, СССР Давлат мукофотининг лауреати Собир Раҳимович ОДИЛОВга мурожаат қилдилар.

— Тошкентнинг бўлажак қиёфасини аниқ тасаввур этиш мумкин, — дея сўз бошлади. Собир Раҳимович. —У XXI асрда жаҳондаги энг мукаммал шаҳарлардан бирига айланади. Партия ва ҳукуматимиз шарқ машъали — Тошкент тўғрисида катта ғамхўрлик қилмоқда. Чунончи, яқингинада Тошкентнинг янги бош планининг ишлаб чиқилиши ва тасдиқланиши шаҳар келажаги ва унинг аҳолиси тўғрисида қилинаётган ана шу ғамхўрликнинг ёрқин бир далилидир.

Ҳозирги ҳисоб-китобларга қараганда, 2010 йилга бориб шаҳар аҳолисининг сони 3,7 миллион кишига етади. территорияси ҳам ўсади. Майдони 44 минг гектарга етади.

Шаҳар архитектураси, айниқса унинг маркази беқиёс даражада Шунга яраша унинг ўзгаради. Шаҳар маркази, Чорсу майдонидан Инқилоб хиёбонигача, Ўзбекистон ССР 50 йиллиги ва Янги Ўзбекистон кўчалари бўйлаб ажойиб архитектура кўринишига эга бўлган иншоотлар қад ростлайди. 20—30 қаватли комплекслар Ленин кўчаси бўйлаб Инқилоб хиёбонигача ва Чорсу майдонигача бўлган масофани безайди. Фавворалар атрофида турли томоша муассасалари, савдо шахобчалари, болалар шаҳарчалари, аттаркционлари, яхна ичимликлар билан савдо қилувчи дўконлар ва чойхоналар бўлади.

Киров ва К. Маркс кўчалари кесишган чорраҳада энг йирик ахборот маркази ташкил этилади.

Октябрь районида жойлашган ёпиқ бозорга келган ҳар бир киши бу ердаги ажойиб ҳунармандчилик растасига кирмай иложи йўқ. Заргарлар, мисгарлар, бешикчилар, қошиқчилар ўз буюмларини кўз-кўз қилади. Навоий ва Ҳамза кўчалари бўйлаб жойлашган очиқ музей (у ёпиқ бозорни ҳам ўз ичига олади)да Ўрта Осиё, Фарғона, Тошкент, Самарқанд, Хоразм, Қорақалпоғистон АССР ва бошқа областларнинг анъанавий турар жойлари намуналари билан танишиш мумкин. Очиқ музей шаҳарчаси марказида гузар майдони, чойхона ва ҳовузчалар, савдо дўконлари бўлади.

Пойтахт аҳолиси ва меҳмонлар учун Чотқол, Ангрен, Зомин ва Оҳангарон — Олмалиқ тоғлари ён бағирлари ажойиб оромгоҳларга айланади. Йўловчилар бу ерларга 300—500 кишига мўлжалланган «тез учар» космобусларда борадилар. Уларнинг салонларида пивохона, ресторан, музқаймоқ ва яхна ичимликлар дўконлари бор.

Хуллас, 2000 йилга келиб, Тошкент янада чирой очади. Бугун биз орзу қилган шаҳарнинг ёрқин қиёфаси XXI асрга келиб оддий ҳақиқатга айланади.

Суҳбатни
Т. ТОШЕВ ва
Э. ЗОҲИДОВ
ёзиб олишди.

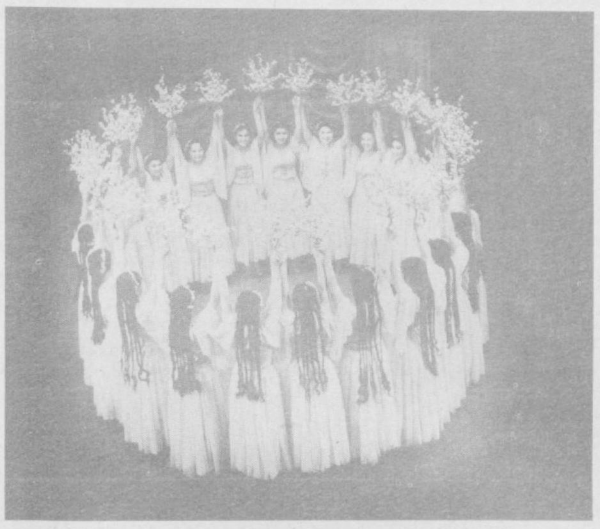

ТОШКЕНТ ВА ТОШКЕНТЛИКЛАР

Бугунги Тошкентда маданият мисли кўрилмаган даражада гуллаб-яшнамоқда. Бу ерда Давлат санъат музейи, картиналар галереяси, профессионал рақс коллективлари, театрлар ишлаб турибди. Алишер Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат Академик катта театри пойтахтимизнинг етакчи санъат даргоҳларидан бири ҳисобланади. Бу театрнинг санъаткорлари яратган асарлар мамлакатимизда ҳам чет элларда ҳам машҳур.

А. Горонрик (ЎзТАГ), Г. Ғафкин ва В. Дубровский фотолари.

Чирчиқ дарёси соҳилида табиатни муҳофаза қилиш комплекси бунёд этилмоқда.

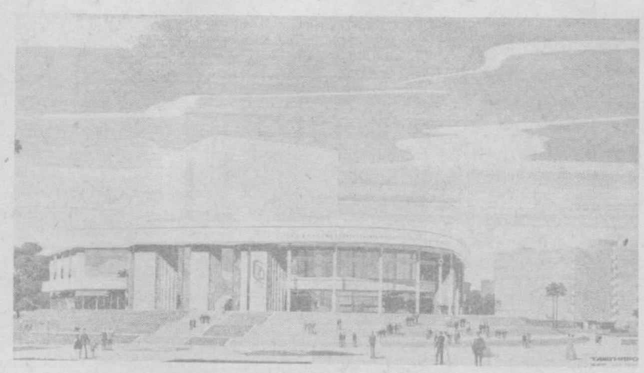

Оперетта театрининг макети.

Қардошлик қонуни билан

ДЎСТЛИК ДАРАХТИ

Совет ва вьетнам халқлари ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқалар тобора кучайиб бораяпти. Дунёда биринчи социалистик мамлакат халқи бизга Америка империалистларига қарши урушда вайрон бўлган шаҳар ва қишлоқларимизни қайта қуришда, оғир индустрияни, маориф ва маданиятимизни ривожлантиришда, қишлоқ хўжалигимизни юксалтиришда беғараз кўмаклашяпти. Бу катта ва олийжаноб ишда бугунги кунда 2000 йиллик юбилейи нишонланаётган Совет Шарқининг кўҳна ва навқирон шаҳри Тошкент меҳнаткашларининг ҳам муносиб улуши борлигини алоҳида қайд этиш керак.

Мана, 14 йилдирки вьетнамлик йигит ва қизлар Тошкентдаги 57-ҳунар-техника билим юртида таълим олиб, ишчи касбларини эгаллашяпти. Ўтган даврда бу ҳунар-техника билим юртини мингга яқин йигит ва қиз битирди.

Ёшларимиз революцион ва меҳнат анъаналарига бой бўлган бу гўзал шаҳарда ўқиётганларидан беҳад фахрланишади. Уларнинг кўпчилиги ўқишни битириб кетишганларидан кейин ҳам Тошкент билан алоқани узишмаяпти.

Тошкентнинг 2000 йиллиги бу шаҳарда таълим олаётган чет эллик ёшларнинг ҳам байрамидир.

Хо ВАН,
Вьетнам Социалистик Республикасининг «Дўстлик» ордени 57-шаҳар ҳунар-техника билим юртида таълим олаётган вьетнамлик ёшларнинг раҳбари, Вьетнам Коммунистик партияси аъзоси.

ТАБРИКЛАРНИ ҚАБУЛ ЭТ, ТОШКЕНТ!

Мирза ИБРОҲИМОВ:

Халқларимизда муштарак хусусиятлар кўп. Улардан энг гўзали — меҳнатсеварликдир. Озарбайжон ва Ўзбекистонни, Боку ва Тошкентни мустаҳкам, узилмас қардошлик ришталари боғлаб турибди. Боку ва Озарбайжоннинг барча меҳнаткашлари номидан Тошкентга, унинг шонли 2000 йиллик юбилейи арафасида, янада равнақ, янада навқиронлик тиламоқчиман.

Мирзо Иброҳимов

РАЖ КАПУР:

Мен халқаро Тошкент фестивалларида бир неча бор иштирок этганман. Бу чиндан ҳам Ўзбекистон пойтахтида ўтказиладиган тинчлик ва дўстлик байрамларидир. Тошкентни эса тўла асос билан тинчлик ва дўстлик шаҳри деб аташ мумкин.

Радж Капур

А. ПУГАЧЕВА:

Ўзбек диёрида менинг ҳақиқий, самимий дўстларим бор. Бу ўлкада қўшиқни севишади ва яхши ҳис этишади. Бу замин жуда қадим ва мангу навқирон. Ҳамиша мамнуният билан меҳмондўст Тошкент ерида қўшиқ айтаман ва қалбимнинг бир парчасини шу ерда қолдираман.

Ҳамиша бахтиёр бўл, 2000 ёшли Тошкент!

А. Пугачева

• ТАРИХ СОЛНОМАСИДАН

Тошкент пролетариати мукофоти

ШАҲАР БАЙРОҒИДАГИ БИРИНЧИ ОРДЕН ҲАҚИДА

Тошкентда шаҳримизнинг революцион ўтмиши билан боғлиқ тарихий жойлар кўп. Масалан, коммунарлар паркида чор режимига қарши пролетариатнинг дастлабки жангларида қатнашиб қаҳрамонона ҳалок бўлган кишилар дафн этилган. Революция хиёбони эса 1917 йил октябрь ойида тош кентлик ишчилар қуролли қўзғолонининг шоҳидидир. Бу ерда, хиёбоннинг яқинида Горький номли боғда Қизил Байроқ ордени барельефи тасвирланган мармар лавҳа турибди. Бу ёдгорлик лавҳаси Ўрта Осиё халқларини озод қилиш учун Тошкент пролетариати чорлаган курашнинг энг ҳаяжонли саҳифаларини, революция тантанаси йўлида ҳалок бўлган кишилар ҳақидаги хотирани эслатиб туради.

Шаҳримиз байроғида юксак мукофот порлаган ўша кундан буён салкам 60 йил вақт ўтди. Аммо ҳанузгача Бутун Россия Марказий Ижроия комитетининг 1924 йил 14 апрелдаги қарори сатрларини ҳаяжонсиз ўқиб бўлмайди. Унда бундай дейилган: «Ишчи, Деҳқон ва Қизил аскар депутатлари Совети Бутун Россия Марказий Ижроия Комитетининг президиуми империалистик қисувга қарши мудофаа марказларидан бири бўлган Тошкент ишчилари кўрсатган хизматларни эътиборга олиб... Тошкент шаҳри пролетариатини Қизил Байроқ ордени билан мукофотлашга қарор қилди». Бу тарихий ҳужжатни Бутун Россия Марказий Ижроия комитетининг раиси М. И. Калинин имзолаган.

Империалистик қисувга қарши мудофаа маркази —Тошкент бу тарихий ҳужжатда ана шундай баҳоланган. Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида Тошкент гражданлар уруши фронтларини ҳарбий кадрлар, ўқ-дори, қурол-яроғлар билан таъминлашда етакчи роль ўйнаган. Тошкент пролетарининг жанговар анъаналари 1917 йилнинг оловли октябрь кунларидаёқ майдонга келган эди. Ўшанда афсонавий Аврора садосидан икки кундан сўнг Тошкент меҳнаткашлари Ўрта Осиёда биринчи бўлиб эски режимга қарши қуролли курашга отландилар. Шаҳар кўчаларида тўрт кун мобайнида шиддатли жанглар бўлди. Бу жанглар натижасида ҳокимият Советлар қўлига ўтди.

Тошкент ишчилари «Осипов» исёни кунларида айниқса қаҳрамонлик ва матонат кўрсатдилар. Контрреволюционерларнинг Бош темир йўл устахонасини Озодлик уйи, қалъани эгаллаб олишга уринишлари чиппакка чиқди. Худди шу ердан большевиклар сотқинларни тор-мор қилиш учун ишчи отрядларини курашга бошладилар.

Тошкентликлар Актюбинск ва Каспий фронтларидаги жангларда, Фарғонада босмачиларга қарши курашда ва Бухоро амирлигини тор-мор қилишда актив қатнашдилар. Қизил Байроқ орденли Тошкент пролетариатининг ана шу барча жангларини эслатиб туради.

Совет ҳокимиятининг дастлабки йилларида туғилган анъаналар тошкентликларнинг янги авлодлари иш кунларида бугун ҳам давом этмоқда.

Бугунги Тошкент Ўрта Осиёда ёрқин юлдуз каби порлаб турибди. У ўзининг майдонлари ва турар жой массивлари, парк ва боғлари, чеҳрасидан табассум аримайдиган қувноқ кишилари билан ғоятда гўзалдир.

Тошкентликларнинг бугунги авлоди шаҳар байроғида ҳозир Қизил Байроқ ордени билан ёнма-ён Ленин ордени порлаб тургани билан фахрланадилар.

Т. КОВАЛЕНКО.

ГУЛГА БУРКАНГАН ДИЁР

Тошкентни боғлар шаҳри, гуллар шаҳри деб бежиз айтишмайди. Ўн миллиондан зиёд ранг-баранг навли анвойи гуллар бу шаҳарга ўзига хос гўзал манзара бахш этган. Бу гуллар орасида жаҳоннинг турли мамлакатларидан келтириб етиштирилган тўқ сариқ-қизил суперстар, тўқ қирмизи миранди, қирмизи Куин-Элизабет деб номланган навлар бор. Айрим навлар йил бўйи гуллаб ётади. Чиройли шаклда қирқилганидан кейин ўзига хос гўзаллик яратади. Айниқса, уй-жой биноларининг олдини, суҳбатлашадиган ўриндиқларни безаклашда «Ева» ёрқин-қизил тусли гул кўпроқ ишлатилмоқда.

Шаҳримизнинг кўчалари ва проспектларини кўплаб канн гули безаб турибди. Жанубдан келтирилган бу гул Тошкентнинг иқлимида барқ уриб ўсмоқда. Бундан ташқари қизил, тўқ сариқ, қирмизи тусли гуллар Ленин, Пушкин, Горький, Халқлар дўстлиги, Аэропорт майдони ва бошқа объектларнинг архитектураси чиройини очиб юборган.

Тошкентнинг яшил либоси ғоятда бой ва ранг-баранг. Ранг-баранг майда гуллардан ҳосил этилган гулзорлар шаҳар ҳуснига ҳусн бахш этмоқда. Ҳар йили бу гулзорларга яшнаб турган 200 минг бута, ярим миллион дона канн, 6 миллион дона гул ва бошқа гулчилик кўчатлари ўтқазиляпти. Байрам кунларида ҳам хонадонларимизда чинни гул ва каннлар, гладиолус ва атиргуллар, астра ва хризантемалар, нилуфар ва лолалар қувончга қувонч қўшади. Бу гуллар манзарали боғдорчилик совхози теплицаларида етиштирилмоқда.

1924 йилда кичкинагина хусусий гулчилик хўжалиги ислоҳот қилинганидан кейин ҳам бу соҳа етарли ривожланолмади.

Ҳозирги пайтда совхознинг кенг теплицаларида 650 минггача дарахт, 2,5 миллион донагача бута экиб, парвариш қилинмоқда. Хўжалик бағри йил сайин қулоч ёзяпти. Ҳозирда Калинин районида олти гектарлик теплица қурилиши олиб борилмоқда. У ишга тушганидан кейин аҳолига гул сотиш икки марта кўпаяди. Микрорайонларда лола дарахти, қайин, қарағайнинг янги нави, арча, арғивон, четан дарахтлари пайдо бўлади.

И. КУЗЬМИЧЕВ,
Тошкент манзарали боғдорчилик совхози директори.

• ТОШКЕНТ МАРКАСИ

Халқ анъаналарини давом эттириб

Тошкент бадиий буюмлар фабрикасида Тошкентнинг 2000 йиллигига ва Ал-Хоразмийнинг 1200 йиллик юбилейига атаб беш хил нусхадаги чойшаб ва сўзана ишлаб чиқариш йўлга қўйилди. Бундан ташқари яқинда фабрика буюмларидан намуналар Туркия, Испания ва Чехословакияда очиладиган кўргазма ва ярмаркаларда намойиш этишга юборилди.

Шуниси диққатга сазоворки, фабрика халқаро кўргазмалар ва ярмаркаларга тантаналар учун махсус тикилган буюмларни эмас, одатдаги ялпи маҳсулотдан юборади. Фақат улар алоҳида қоғозларга, чиройли қилиб ўралиши мумкин.

Ҳозир корхона буюмларининг 20,4 процентини фахрли беш қиррали белги безаб турибди. Яқинда яна икки хил маҳсулот— ёстиқ жилди ва духоба сўзанага давлат Сифат белгиси берилди.

Сўз—умри чинор отахонга

ДАХЛДОРЛИК

Кўки ака Болтабоев шу йилнинг июль ойида юз ёшга тўлди. У 1883 йилда Тошкентдаги кўп болали оилада туғилди. Отаси бутун умрини пахта далаларида ўтказган. Унинг фарзандлари ҳам пахтакорлар бўлиб етишишган. Бойларнинг пахтазорларида уқубатли меҳнат қилишган.

Октябрь социалистик революциясидан кейин Ўрта Осиёда Совет ҳокимияти ўрнатила бошлаган пайтда камбағал деҳқоннинг ўғли қўлига қурол олиб, халқ бахти учун курашга отланди. К. Болтабоев Тошкентда Осипов исёнини бостиришда иштирок этди, Актюбинск шаҳрида Колчакка, Красноводскда Деникинга қарши курашди, Бухоро ва Самарқанд шаҳарларида босмачи тўдаларини тугатишда иштирок этди.

Гражданлар урушидан кейин К. Болтабоев нефть комбинатида, паровоз ремонти устахонасида, пахта тозалаш заводида ишлади. Олти фарзандини тарбиялаб вояга етказди. 1953 йилдан буён шахсий пенсионер. Ҳозир турмуш йўлдоши 73 ёшли А. Болтабоева билан Тошкентда истиқомат қилмоқда.

Тошкент шаҳрининг 2000 йиллиги юбилейи арафасида мухбиримиз Кўки ака Болтабоевга мурожаат қилиб, она шаҳримиз ҳақидаги таассуротларини сўзлаб беришни илтимос қилди.

— Шу юбилей кунларида биз тошкентлик умри чинорлар учун она шаҳримизни гўзал қиёфада, ҳамшаҳарларимизни бежирим кийимда чеҳрасидан табассум аримаган ҳолда кўриш ниҳоятда қувончлидир. Улар ҳақиқатан ҳам бахтиёрдирлар. Тошкентнинг 2000 йиллиги байрами —умумхалқ байрами, халқнинг қалбида абадий, тарих саҳифасига ёзиб қоладиган байрам эканлиги ҳар сонияда сезилиб турибди.

Ҳар бир киши ўзининг бахтиёр турмушини кўз олдидан ўтказар экан, хаёлан босиб ўтган йўлига, амалга оширган ишларига, тарихий воқеаларга дахлдорлигига якун чиқаради.

Мен ҳаётимда жуда кўп воқеаларнинг гувоҳи бўлдим, қаттиқчиликларни кўрдим. Тўғрисини айтганда тарихи йигирма асрга тенг бўлган шаҳарни ёшига таққослаганда бир кишининг ҳаёти мисқол бўлиб қолади. Лекин менинг ҳаётда омадим келган. Чунки мен XIX асрда яшаган ҳеч бир осиёликка насиб этмаган воқеаларнинг гувоҳи бўлдим.

Агар Октябрь социалистик революцияси бўлмаганида тақдирим бошқача бўларди. Биз умри чинор отахонларга революциядан олдинги ҳаёт мудҳиш тушдек туюлади. Ҳозир биз ўтмиш билан шу кунни таққослаб, улар ўртасидаги фарқларни сўзлаб беришимиз мумкин.

Ҳозирги Тошкент афсонавий шаҳарга ўхшайди. Унинг кўчаларидан ўтиб борар эканман, боғлар, уйлар, майдонлар ва хиёбонларнинг гўзаллиги қалбимга шавқ-завқ бағишлайди. Ана шу гўзалликни вужудга келтираётган кишиларга беихтиёр раҳмат дейман. Ҳа, она шаҳрининг 2000 йиллигини нишонлаш бахтига муяссар бўлган тошкентликлар чин маънода бахтиёрдирлар.

Азиз тошкентликлар, менинг невараларим ва эвараларим сизларни байрам билан самимий табриклайман.

ЮБИЛЕЙ ВИСТАВКАЛАРИ

ЖОНАЖОН ШАҲАР МАДҲИ

«Тошкент —тинчлик ва дўстлик шаҳри». Ўзбекистон Рассомлари союзининг марказий кўргазмалар залида кеча очилган республика бадиий кўргазмасининг шиори ана шундай. Унинг экспозицияларига шаҳарнинг ажойиб юбилейига бағишланган рангтасвир, графика, ҳайкалтарошлик ва манзара-амалий санъатига оид беш юздан зиёд асар қўйилган.

Бугун биз тошкентлик рассомларнинг кўргазмага қўйилган асарларини кўздан кечирар эканмиз, санъатнинг жозибали ва таъсирчан олами кўз олдимизда намоён бўлади. Кўргазмада қатнашаётган турли ёшдаги рассомларнинг асарларида тарихий мавзу ҳам, замондошларимизнинг тинч бунёдкорлик меҳнати ҳам ўзининг ифодасини топган. Бу ерда меҳнат қаҳрамонлари ва ижодкорларнинг портретлари, жанрли композициялар намойиш этилмоқда.

Тошкентлик рассомлар Саъдулла Абдуллаев, Николай Шин, Зокир Иноғомов, Баҳодир Жалолов, Юрий Зоркин, Дилоро Имомова ва Алишер Мирзаевларнинг картиналари турли жанрларда бўлишига қарамай, улар мазмуни ва руҳига кўра она юрт ва унинг одамларига муҳаббат туйғулари билан йўғрилган. Бу рассомлар яратган полотнолар юртдошлари меҳнат ютуқларининг ўзига хос солномаси бўлиб қолди. Рассомлар барча ажойиб ишларида биринчи навбатда Ўзбекистон заминин меҳнаткашлари жасоратини улуғлайдилар.

Истеъдодли монументалчи рассом, республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати Баҳодир Жалоловни замондошларнинг, шунингдек тарихий шахсларнинг портретлари доимо ўзига жалб этиб келади. Бугун у томошабинларни бир қатор замондошлар портретлари билан таништирмоқда.

Ўзбекистон ССР халқ рассоми Виктор Евенко, плакатчи рассомлар Михаил Калинин, Анвар Балканов, Валерий Авруцкийларнинг янги графика асарлари, сиёсий плакатларида жонажон шаҳримизга хос бўлган хусусиятлар тасвирланган.

Ўзбекистон халқлари тарихи, СССР халқлари тарихи, шунингдек Ўзбекистон амалий санъат музейининг кўчма кўргазмасидаги бўлимлар ҳам республика кўргазмаси экспозицияларини ажойиб бир тарзда давом эттиради.

О. АПУХТИН.

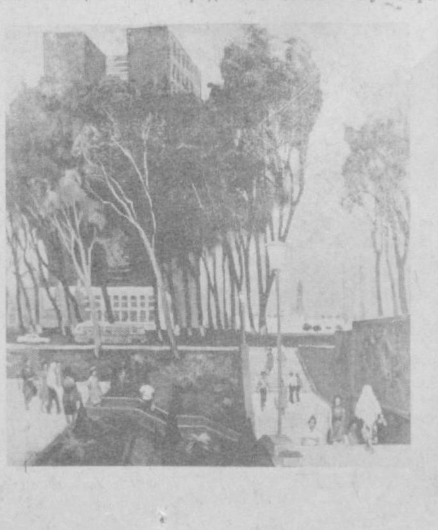

ЯНГИЧА АНЪАНАЛАР — ҲАЁТИМИЗ КЎРКИ

БИЗНИНГ МАҲАЛЛА

Бизга кўп жойлардан, шу жумладан, чет эллардан келган меҳмонлар кўпинча маҳалла дегани нима, деб савол беришади. Луғатларда эса маҳалла сўзи турлича талқин этилади. Агар уларнинг ҳаммасини бир жойга тўпласак шундай тушунчани англаш мумкин: маҳалла одамлар бир-бирлари билан ўзаро ажралмас ришталар орқали боғланган, ўнлаб йиллардан ўнлаб йилларга, авлоддан-авлодга бир-бирларини қариндошлар каби биладиган ўзига хос аҳоли истиқомат қиладиган жой. Маҳаллада ҳамма бир-бирини жуда яхши танийди, доимо бир-бири билан мулоқотда бўлиб туради, бир-бирининг қувончи ва ташвишига шерик бўлади.

Буни пойтахтнинг Собир Раҳимов районидаги Беруний маҳалласи мисолида кўришимиз мумкин. Унинг ташкил этилганига 15 йилча бўлди. Аммо бу ердаги анъаналар унинг шаҳардаги энг намунали маҳалла эканлигидан далолат беради. Маҳалла социалистик мусобақа ғолиби сифатида ҳам машҳур. У Ўзбекистон Компартияси Собир Раҳимов район комитети томонидан биринчи даражали диплом ва кўчма вимпел билан тақдирланган.

Бу маҳалла шаҳарнинг энг обод ва кўркам жойларидан биридир. Барча уйларда газ, қулай шароитлар муҳайё. Телефонлаштирилмаган уйлар жуда кам топилади. Кўчалар ва проездлар манзарали ва мевали дов-дарахтлар билан кўкаламзорлаштирилган. Маҳалла территориясида иккита ўрта мактаб ва учта болалар боғча-яслиси жойлашган.

Беруний маҳалласида 600 оила, жами 2970 киши истиқомат қилади. Маҳалла комитетининг аъзолари бу ерда энг ҳурматли ва эътиборли кишилар бўлиб, улар мунтазам равишда янгича анъаналарни ҳаётга тадбиқ этиш, атеистик билимларни тарғиб қилиш, замонавий фан тараққиёти ҳақида хабарларни оммалаштириш бўйича катта иш олиб боришади. Бу борада ТошПИ доценти Р. Раҳимбекова раҳбарлик қилаётган хотин-қизлар советининг ҳам хизмати катта.

Маҳаллада 260 коммунист ва 400 комсомол аъзоси бор. Бу катта куч бўлиб, маҳалланинг турли комиссиялари ўз ишида уларга таянади.

Ҳамма жойда бўлгани каби бизнинг маҳалламизда ҳам уруш ва меҳнат ветеранлари алоҳида ҳурмат-эътибор билан эъзозланади. Масалан, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган агроном Д. Фатхуллаевнинг 80 йиллигини нишонлаш маҳалла ҳаётида унутилмас воқеа бўлди. Собиқ фронтчилар ёшлар олдида ўз хотиралари билан тез-тез чиқиб туришади, Совет Армияси сафларида Ватанга хизмат қилишдек шарафли бурчни сидқидилдан бажаришга даъват этишади.

Собир Раҳимов район Совети ижроия комитети томонидан мунтазам ўтказилаётган очиқ хатлар куни кўпчиликка маъқул бўлмоқда. Депутатлар маҳалла аҳолисини қизиқтирган саволларга жавоб беришади, сайловчиларнинг наказлари бажарилиш муддатларини белгилашади.

Беруний маҳалласи аҳли шундай бир кунни ҳеч унутмайди: бир маҳалладошнинг уйи ёнғинда ёниб кетди. Бутун оила ёш болалари билан бошпанасиз қолди. Оила бошлиғи страхованиедан ёрдам олган бўлса-да, давлат уларга вақтинча истиқомат қилиш учун турар жой ва уй қуриш учун қурилиш материаллари ажратди. Бошига оғир ташвиш тушган қўшни ташвишидан маҳалладошлар ўзларини четда тутиб турмадилар. Улар дарров ёрдамга шошилишди: иссиқ кийим, пойафзал билан ёрдам қилишди. 5—6 кун ичида эса кўнгилли равишда ҳаммаҳаллаларидан 5 минг сўмдан кўпроқ пул тўплаб ёрдам кўрсатишди.

Биз Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган оммавий маданий тадбирлар туркумини «Ягона оилада» деб номладик. Уларнинг ҳар бири юбилей мавзусини ўзига хос даражада акс эттиради.

Чиндан ҳам Совет кишиларининг, жамиятимизнинг куч-қудрати дўстлик ва жипсликда, кишиларнинг ягона мақсад сари интилишларидадир. Образли қилиб айтганда, биз маҳаллада шунчаки бир оила бўлиб яшаётганимиз йўқ. Биз улуғ мамлакатимиз барча халқларининг ягона оиласи туйғусини ҳар жабҳада чуқур ҳис этиб яшаяпмиз.

Т. ҚОСИМОВ,
Беруний маҳалласи комитети раиси, доцент.

СУРАТДА: мароқли суҳбат.
Н. Ключнев фотоэтюди.

«ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ» ЛАУРЕАТЛАРИНИ ҚУТЛАЙМИЗ!

Аъло ХЎЖАЕВ.

Евгений ШИРЯЕВ.

Дилором САИДАМИНОВА.

Содиқ МАҲКАМОВ.

Мирон ПЕНСОН.

(Боши биринчи бетда).

II. ИККИНЧИ МУКОФОТЛАР (300 сўм миқдорида)

Проза соҳасида

Асқад Мухторга — «Яшил маскан» ҳикояси учун.

Миркарим Осимга — «Зулмат ва муҳаббат» қиссаси учун.

Поэзия соҳасида

Сергей Барузднига (Москва) — «Мен Тошкент меҳрига қонганим замон, англайман Москвани тағин теранроқ...» туркум шеърлари учун.

Жабборов Жуманиёзга — Тошкент ҳақидаги туркум шеърлари учун.

Публицистика соҳасида

Жўрабоев Анварга — Михаил Шолохов билан интервью учун.

Катон Юрийга, Мирқосимов Суръатга — Тошкентнинг 2000 йиллиги муносабати билан Ҳиндистон Бош министри Индира Ганди ва машҳур ҳинд ёзувчиси Ғулом Раббоний Табон билан интервьюлар учун.

Фоторепортаж соҳасида

Лидоқ Сергейга, Орлова Екатеринага (Москва, «Советский Союз» журнали мухбирлари) — Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган фоторепортажлар туркуми учун.

Сканд Кумарга (Ҳиндистон) — Совет — Ҳиндистон дўстлигига бағишланган туркум фоторепортаж л а р и учун.

Музика асари — қўшиқ соҳасида

Шоир **Уйғунга** (Р. Отақўзиевга), композитор **Султон Ҳайитбоевга** — «Тошкент руҳи» қўшиғи учун.

Шоир **Нурали Қобулга,** композитор **Шерали Жўраевга** — «Ленин ёққан қуёшсан» қўшиғи учун.

III. УЧИНЧИ МУКОФОТЛАР (200 сўм миқдорида)

Проза соҳасида

Тихомолов Борисга — «Яккама-якка» ҳикояси учун.

Туманова Зояга — «Гоголь кўчаси ортидаги чинор» ҳикояси учун.

Ҳабибулла Қодирийга — Абдулла Қодирий ҳақидаги хотиралари учун.

Поэзия соҳасида

Нуруллаева Гулчеҳрага — «Юртим кучоғига улкан тўй келар» туркум шеърлари учун.

Маммадов Воқифга (Озарбайжон) — «Тошкент — шаҳарларнинг шоҳию дилрабоси» туркум шеърлари учун.

Азимов Усмонга — «Икки минг ёшда ҳам навқирон Тошкент» туркум шеърлари учун.

Публицистика соҳасида

Валерий Ганичевга (Москва) — «Нурли орзулар шаҳри» мақоласи учун.

Мунировов Қувомиддинга, Ирисов Абдусодиққа, Носиров Абдуллага (авторлар коллективига) — «Тошкент тарихида баъзи сиймолар» туркум мақолалари учун.

Усмонов Ўктамга — «Энг азиз нарса ҳақида сўз» номли публицистикаси учун.

Фоторепортаж соҳасида

Сироткин Вульфга — «Ленин қалбимизда», «Социализм шарофати» номли фоторепортажлари учун.

Герасимов Александрга — «Тошкент ва тошкентликлар» туркумидаги фоторепортажлари учун.

Нуриддинов Маликка — Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган фоторепортаж л а р и учун.

Музика асари — қўшиқ соҳасида

Шоир **Қорнев Маъруфга** (марҳум), композитор **Азимов Холмирзага** — «Тошкент гуллари» қўшиғи учун.

Шоир **Барот Исроилга,** композитор **Сайфи Жалилга** — «Бахти кулган Тошкентсан» қўшиғи учун.

Шоир **Раим Фарҳодийга,** композитор **Берлин Александрга** — «Раҳмат сизга, қурувчилар» қўшиғи учун.

IV. ЭНГ ИСТЕЪДОДЛИ ЁШ МУАЛЛИФЛАРГА БЕЛГИЛАНГАН «ЕРҚИН АСАРЛАР УЧУН» УНТА МАХСУС МУКОФОТ ҚУЙИДАГИ АВТОРЛАРГА БЕРИЛСИН: (150 сўмдан)

Шоир **Мадалиев Собитга** (Москва) — туркум шеърлари учун.

Шоир **Милев Йорданга** (Болгария) — «Шарқ Юлдузи» номли шеърлари учун.

Ёзувчи **Никитина Лидолияга** — лирик миниатюралари учун.

Ёзувчи **Султонов Хайриддинга** — «Паноҳ» ҳикояси учун.

Журналистлар **Адайкина Эльвирага, Пўлатов Абдуллага** — «Меҳмондўст Тошкентим менинг» туркум репортажлари учун.

Журналистлар **Алимов Игорга, Зоҳидов Элдорга** — Тошкентнинг 2000 йиллиги муносабати билан Ромеш Чандрадан олинган интервью учун.

Гризунов Сергейга, Хўжаев Элшаридга (АПНнинг махсус мухбирлари) — «Тошкент оқшоми»га аталган махсус репортажлари учун.

Раҳмонов Расул (раҳбар), **Бобоев Борис, Меламед Роберт, Султонов Раҳимлардан** иборат журналистлар коллективига — Тошкентнинг 2000 йиллиги муносабати билан Луис Корвалан, Родней Арисмендидан олинган интервьюлар учун.

Ишчи **Чинаев Сергейга** — «Иш—энг яхши қўшиқдир», «Ҳамиша изланишда» очерклари учун.

Журналист **Ёқубов Солиҳга** — партия ветеранлари ҳақидаги публицистикаси учун.

V. 12 ТА РАҒБАТЛАНТИРУВЧИ МУКОФОТ ҚУЙИДАГИ АВТОРЛАРГА БЕРИЛСИН: (Совет Иттифоқи бўйлаб саёҳат путёвкалари)

Шоир **Жалилов Маъруфга** — «Сен ҳар бир ўзбекнинг қалбида борсан» туркум шеърлари учун.

Шоир **Чеботин Владимирга** — «Тошкент осмони остида» туркум шеърлари учун.

Журналист **Абдуллаев Муродуллага** — атоқли адабиёт ва санъат арбоблари билан интервьюлари учун.

Фотожурна л и с т **Апухтин Олегга** — Тошкентнинг 2000 йиллигига бағишланган фоторепортажлар туркуми учун.

Меҳнат ветерани **Бронштейн Александрга** — «Истеъдод», «Ерда ҳаёт бўлсин деб» очерклари учун.

Журналист **Казаченко Юрийга** — атоқли адабиёт ва санъат арбоблари билан интервьюлар учун.

Фотожурналист **Каримов Тўлқинга** — Тошкентнинг 2000 йиллик юбилейига пойтахт районларининг тайёргарлигига бағишланган туркум фоторепортажлари учун.

Журналист **Маҳмудова Санъатга** — ёшларнинг маънавий олами ҳақидаги публицистикаси учун.

Журналист **Муҳаммадиев Насриддинга** — атоқли адабиёт ва санъат арбоблари билан интервьюлар учун.

Журналист **Пукемов Александрга** — «Мақсад йўлидан» очерки учун.

Журналист **Раҳматов Нусратга** — «Балкондаги одамлар» публицистикаси учун.

Журналист **Эрназаров Эркинга** — коммунистнинг маънавий олами ҳақидаги публицистикаси учун.

У. УМАРОВ,
Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитетининг биринчи секретари.

В. ҚОЗИМОВ,
Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси.

А. БРАИЛОВ,
Тошкент область касаба союзлари Советининг раиси.

ЧИН ҚАЛБДАН ТАШАККУР

Мана, деярли йил бўйи давом этган «Тошкент таронаси» конкурси якунланди. Қуйидаги рақамлар унинг нечоғлик шуҳрат қозонганидан далолат беради — ижодий мусобақада 2 мингга яқин киши иштирок этди. Конкурсга юборилган 500 га яқин асар эълон қилинди.

Тошкентликларнинг, республиканинг бошқа шаҳар ва қишлоқлари аҳолисининг конкурсда бунчалик кенг кўламдаги иштироки уларнинг ўз пойтахтларига бўлган муҳаббати, планетамизнинг кўпгина бурчакларида Тошкентнинг тинчлик, дўстлик ва қардошлик шаҳри сифатида юксак обрў-эътибор қозонганлигидан далолат беради. Бугун биз шаҳримизга бўлган муҳаббати ва эътиборлари учун конкурс қатнашчиларига бутун қалбимиздан миннатдорчилик билдирамиз.

Конкурсда иштирок этиб, Тошкентга бўлган ҳурмати ва муҳаббатини ифода этган муаллифларимиз орасида шоир ва ёзувчилардан Лев Ошанин (Москва), Владислав Шошин (Ленинград), Иброҳим Юсупов ва Жўлмирза Оймирзаев (Нукус), Ўлмас Жамол (Тожикистон), Олимхон Дегимбоева (Қирғизистон), Заҳро Вализода (Озарбайжон) каби мамлакатимизнинг турли бурчакларида истиқомат қилаётган қардош халқлар адабиёти ва санъати вакиллари бор.

Республикамиз таниқли сўз усталарининг «Тошкент таронаси» конкурсида иштирокини ҳам катта миннатдорчилик билан тилга оламиз. СССР Давлат мукофоти лауреати, ёзувчи Ҳамид Ғулом, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофоти лауреати, ёзувчи Пиримқул Қодиров, Ўзбекистон ССР халқ шоири Шукрулло, Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси Туроб Тўла, таниқли ёзувчи Мирзакалон Исмоилий, республика Ленин комсомоли мукофоти лауреати Эркин Воҳидов, шоирлардан Шуҳрат, Қуддус Муҳаммадий, Рауф Парфи, Ўткир Рашид, жангчи-шоирлар Зоҳиджон Обидов, Назармат, Султон Акбарий, шунингдек Рўзи Қодирий, Пўлат Мўмин, ёзувчи Олмос, Яйра Саъдуллаева, Тўлқин Рустамов, машҳур киносанъаткор Малик Қаюмов, тарихчи олим Абдулаҳад Муҳаммаджонов, журналист Анвар Муҳаммадқулов, жамоатчи мухбир Ҳолмат Мирзакаримов, фольклоршунос олима Музайяна Алавияларнинг конкурсга йўллаган асарлари кўпмиинг сонли ўқувчиларимиз томонидан илиқ кутиб олинди.

Конкурсда республика областларида яшаб ижод қилаётган бир қатор шоир ва ёзувчилар, ҳаваскор қаламкашлар ҳам актив иштирок этдилар. Бухоролик Самандар Воҳидов, сирдарёлик Ҳамроқул Ризо ва Тўра Сулаймон, наманганлик Ҳабиб Саъдулла, фарғоналик Охунжон Ҳакимов ва бошқаларнинг шеър, ҳикоя ва қўшиқлари шулар жумласидандир.

Конкурс жюриси, конкурс ташкилотчилари бўлган «Оқшом» редакциялари ва Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи Тошкентнинг 2000 йиллигини нишонлашга бағишланган ижодий мусобақанинг барча қатнашчиларига самимий миннатдорчилик билдирадилар.

«ТОШКЕНТ ТАРОНАСИ» КОНКУРСИ ЖЮРИСИ

ЎТМИШДАН САДО — ТОШКЕНТНИНГ 2000 ЙИЛЛИГИ

ҚАНДАЙ АНИҚЛАНДИ?

(ШАҲАРНИНГ ПАЙДО БЎЛИШ ТАРИХИДАН ЛАВҲАЛАР)

Тошкентимизнинг тарихи жуда кўҳна. Шаҳарнинг қадимги даврларига оид маълумотлар ёзма манбалардан бизгача етиб келмаган. Кўҳна Юнон, Рим манбаларидаги узуқ-юлуқ маълумотлар Тошкент вилоятига мансуб бўлиб, улар бир-бирига зид ва чалкашдир. Шунинг учун Тошкент ёшини аниқлаш фақат ҳозирги шаҳар территориясида жойлашган археологик ёдгорликларни тадқиқ қилиш билан боғлиқ бўлиб, Тошкент шаҳрининг ёши тўғрисидаги «гувоҳнома»ни ёзиб беришдек шарафли вазифа республикамиз археологлари зиммасига тушди.

Ўтган асрнинг охирларидаёқ Тошкентнинг осор-атиқалари ўлкашунос олимларнинг диққатини ўзига тортган эди. Бироқ, уларни аниқ режалар асосида кенг кўламда ўрганиш совет даврида бошланди. 1966 йилда Тошкент зилзиласининг оқибатларини тугатиш муносабати билан Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг махсус Тошкент археологик экспедицияси ташкил этилди. Натижада ҳозирги Тошкент шаҳри территориясида 50 дан ортиқ археологик ёдгорликлар қайд этилиб, уларнинг жойлашиш харитаси тузилди ҳамда бу ёдгорликларнинг кўпи археологларимиз томонидан ковлаб очилди: Мингўрик, Шоштепа, Бинкат, Кугайттепа, Юнусобод, Кўкча ҳамда Чилонзор Оқтепалари, Хонободтепа, Бузгонтепа, Шўртепа, Товкаттепа, Пулимасттепа ва бошқалар шулар жумласидандир. Баланд тепаликлар шаклида бизнинг давримизгача сақланиб келаётган бу археологик ёдгорликлар, қадим замонларда қад кўтарган қўрғон, қалъа, истеҳком, кичик-кичик шаҳарчаларнинг харобалари бўлиб, уларнинг остида Тошкент тарихининг турли даврларига мансуб аҳоли яшаган турар жойларнинг қолдиқлари сақланиб қолган эди. Шунинг учун ҳам Тошкент обидаларини тадқиқ этаётган археологларимиз олдида навбатдаги муҳим масалалардан яна бири — бу ёдгорликларнинг қайси бирининг остида ибтидоий деҳқончилик ҳамда илк шаҳар маданиятларига мансуб изларнинг борлигини аниқлаш керак эди.

Пойтахтимизнинг территориясида ташкил топган илк деҳқончилик маданиятининг излари Жўнариқнинг бўйига жойлашган Шоштепанинг остки қатламларидан ковлаб очилди. Бу обидалар ҳозирги кундан қарийб икки ярим минг йил муқаддам қад кўтарган деҳқончилик қишлоғининг харобаси эди. Шубҳасиз, бу Тошкент тарихининг дебочаси бўлиб, республика пойтахт археологиясида янгилик бўлди.

1980—83 йилларда тарих фанлари кандидати М. И. Филанович раҳбарлигидаги Тошкент экспедицияси Шоштепада ярим ертўлалардан иборат қадимги қишлоқ харобалари устида милоддан аввалги II—I асрларда қад кўтарган дастлабки қўрғон шаҳар харобаларини ковлаб очди. Тошкент территориясида илк шаҳар маданиятининг шаклланиш тарихига оидинлик киритилди. Сўнгра Салор суви бўйида жойлашган Кугайттепа остидан ҳам худди шу даврга мансуб турар жой ҳамда қадимги ибодатхона қолдиқлари топилди. Кейинги йиллардаги бу янги археологик тадқиқотлар аввалги, айниқса 60-йилларда Тошкент вокзали яқинида Мингўрикда ўтказилган археологик қазиш ишларида тўпланган ва археологлар ўртасида ҳали ягона бир фикрга келинмаган материалларни қайта кўриб чиқишга сабаб бўлди. Чунки Мингўрикнинг остки қисмидан очилган ёдгорликлар ва археологик материаллар то кейинги йилларгача III—IV асрга ёшартириб ёзилаётган эди.

Шошнинг Ўрта Осиёнинг қадимги обод ўлкалари билан бўлган алоқаси изларини ўрганиш мақсадида кейинги йилларда Фарғона, Самарқанд, Бухоро ҳамда Хоразмда, шунингдек Қуйи ва Ўрта Сирдарё ҳавзасида олиб борилган археологик тадқиқотлардан тўпланган салмоқли археологик материаллар кўриб чиқилди. Бу масалага ойдинлик киритишда, айниқса қарийб 20 йилдан бери Тошкент воҳасида тарих фанлари кандидати Ю. Ф. Буряков томонидан қадимги карвон йўллари бўйлаб ўтказилаётган тадқиқотлар жуда қўл келади.

Тошкент ва Тошкент воҳасида ковлаб топилган қадимги мозор қўрғонлардан топилган қадимги аҳолининг суяк қолдиқлари синчиклаб ўрганилиб, Тошкентнинг қадимги аҳолисининг морфологик қиёфаси аниқланди. Хуллас, Тошкент қад кўтариб, бу ерда шаҳар маданиятининг ривожланишида Тошкент ва унинг атрофида яшаган қадимги қабилалар билан бир қаторда, Ўрта ва Қуйи Сирдарё, Етисув, Фарғона ҳамда Сўғдда яшаган қадимги аҳолилар ҳам актив қатнашган. Шуларга асосланилганда Тошкент пайдо бўлишиданоқ, у интернационал шаҳар бўлган экан.

Археологик тадқиқотлар шуни кўрсатдики, шаҳар дастлаб Чирчиқнинг қадимги табиий тармоқлари— Салор ва Жўнариқ бўйларида пайдо бўлиб, аввал Шоштепада, сўнгра Мингўрикда ривож топган. Кейинчалик Кайковус бўйидаги илк Ўрта асрлардаги Бинкатга кўчган.

Абдулаҳад МУҲАММАДЖОНОВ,
Ўзбекистон ССР Фанлар Академияси Археология институтининг директори, тарих фанлари доктори.

КЎЧАЛАРНИНГ ТУНГИ ЖАМОЛИ

Байрамона безанган Тошкент меҳмонларни ажиб қиёфада кутиб олмоқда. Гуллар, байроқлар, турли хил рамзий нишонлар ўрнини тунда чироқлар эгаллайди.

Шаҳар ёритиш тармоқлари «Электрогазосветмонтаж» ремонт-қурилиш бошқармасининг ходимлари ғайрат кўрсатиб меҳнат қилишди. Уларнинг қўли билан ҳозирга қадар 13 мингдан зиёд ёритиш воситаси, 338 километр ёритиш системаси тармоқлари; реконструкция қилинди ва капитал ремонтдан чиқарилди, 75 газ ёритиш мосламаси бунёд этилди. Ҳайдовчилар ва йўловчиларга қулайлик яратиш мақсадида кўп магистраллар натрий лампалари билан жиҳозланди. Айни пайтда бу лампалар ёруғликнинг тежаш воситаси ҳам ҳисобланадилар.

— Биз ҳам ҳамшаҳарларимизга ўзимизга хос янгилик тайёрлаганмиз, —дейди шаҳар ёритиш тармоқлари идорасининг бошлиғи С. Толипов. — Энди улар йўлда кетаётган пайтларида қизиқарли воқеалар билан танишиш имконига эга бўлдилар. Улар бу ахборотларни «ёритиш газеталари»да ўқишади. Ҳозир шаҳримизда 4 та ана шундай «газета» ишлаб турибди. «Публиколор» редакцияси ҳам байрамга атаб қизиқарли программа тайёрлаган.

ТОШКЕНТ ТАРИХИНИ БИЛАСИЗМИ?

ШАҲАРДА ЭНГ БИРИНЧИ

Тошкент Россияга қўшилгандан кейин, бу ерда бой табиий ресурслар бўлганлиги, хом ашёлар етарлилиги сабабли кўплаб завод ва фабрикалар қуриш ишлари жадаллик билан бошлаб юборилди. Қуйида шаҳримизда илк бор ишга туширилган корхона ва заводлар билан азиз оқшомхонларни таништирамиз.

● **Макарон фабрикаси** 1907 йилда Е. Ф. Осадчиев деган шахс томонидан очилди. Фабрика ишчилари 7—8 киши бўлиб, йил давомида 12000 пуд макарон ишлаб чиқарган.

● **Биринчи пиллакашлик фабрикаси** 1868 йилда И. И. Первушин томонидан ташкил этилган ва 3—4 йил маҳсулот чиқарган.

● **Ғишт заводи.** Шаҳарда пишиқ ғишт қадимдан ишлаб чиқарилган. Лекин ғиштни асосан мадраса ва мактаблар учун ишлатилган. Шаҳарнинг руслар яшайдиган қисмида маъмурий бинолар қуриш ғишт ишлаб чиқариш заруратини келтириб чиқарган. Бу заводлардан бири А. Е. Маловга қарашли бўлган. 1877 йилга келиб шаҳарнинг руслар яшовчи қисмида битта, эски шаҳар қисмида 43 тага яқин кичик заводлар бўлган. 1912 йилга келиб Тошкентда 30—35 ғишт заводи бўлган. , Лекин уларнинг 4—5 таси йирик, қолганлари кичик ҳажмда эди. Энг катта завод Тожи Юсуповнинг заводи ҳисобланган.

● **Сунъий муз ишлаб чиқариш заводи.** Биринчи сунъий муз XIX асрнинг 80-йиллардан чиқарила бошлаган. Лекин унинг асбоб-ускуналари эски конструкцияда эди. 1894 йилга келиб инженер П. И. Апрелков томонидан янги ускуналар билан жиҳозланган корхона ишга туширилди. Музлар қудуқ ва ариқ сувларидан тайёрланган.

● **Гугурт заводи.** Тошкентда гугурт ишлаб чиқарувчи фабрика ҳам қурилган. Бу фабрика 1890 йилда қурилиб 6—7 йил маҳсулот ишлаб чиқарди. Шундан сўнг узоқ вақтлар маҳсулот ишлаб чиқармади. 1907 йилга келиб шаҳарнинг эски шаҳар қисмида қайтадан ишга туширилган. 1909 йилда бу фабрика ёниб кетди. Шундан сўнг Тошкентда гугурт ишлаб чиқариш ҳам тугади.

● **Тегирмонлар.** Шаҳардаги катта-кичик ариқларда кўплаб сув тегирмонлари бўлар эди. Маълумотларга кўра, 1870 йилда уларнинг сони 116, 1877 йилда 112, 1910 йилга келиб 101 та бўлган. Булар асосан бир тошли тегирмонлар бўлиб, бир кунда қирқ пудга яқин буғдойни ун қилар эди.

М. МАҲМУДОВ.

ТОШКЕНТ— ХОРИЖИЙ МЕҲМОНЛАР НИГОҲИДА

● Тошкентда 1931 йилда ўтказган унутилмас 14 кунимни бир умрга унутмайман. Биз ўшанда сизнинг спортчиларингиз билан беллашиш мақсадида норвег спортчилари делегацияси сафида келган эдик. Бизларни Ўзбекистон республикасининг тўнғич президенти Йўлдош Охунбобоев шахсан ўзи қабул қилди. Бизнинг спортчиларимиз сизнинг президентингиз билан тушган суратни қимматли обида сифатида ҳануз сақлаб келмоқдаман. Орадан кўпгина йиллар ўтиб кетди. Мен яна Тошкентга келдим. Биринчи сафаримда келиб кўрган шаҳрим ҳозирги гўзал замонавий шаҳарга мутлақо ўхшамайди. Ҳамма нарса бу ерда кишини қувонтиради, унга илҳом беради. Сизнинг пойтахтингизга иккинчи бор марҳамат қилганлигим билан бахтиёрман.

Ион НИЛЬСЕН,
«Норвегия—СССР» жамиятининг нашри «Совет янгиликлари» журналининг бош редактори.

● Бизнинг фикримизча, Тошкент —энг чиройли шаҳарлардан бири. Ўзбек халқининг миллий меъморчилиги, унинг улуғворлиги, такрорланмас ўзига хос маҳорати акс этган архитектура қиёфаси ҳам гўзал. Тошкентнинг қайта тикланишида бутун мамлакат қатнашганлигини билиб олдик. Бу— сизнинг кўпмиллатли давлатингиз қардош халқлари бузилмас дўстлигининг ёрқин тимсолидир. Биз меҳмондўст ўзбек халқига коммунистик қурилишда янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Розель ВАЛЬТЕР,
ГДР миллий-демократик партияси Бош комитети президиуми аъзоси ва секретари.

● Менга Тошкент жуда ҳам ёқиб қолди. Шаҳарда миллий ва замонавий архитектура муштарак топган. Ҳаммаёқ ям-яшил. Сувга сероб, ўзбеклар миллий либоси жуда ҳам гўзал. Энг эсда қоладиганиь ўзбек халқининг меҳмондўстлигидир. Бу ерда мен ўзимни ўз уйимдагидек ҳис қилаётирман. Нотаниш кишилар менга самимий муносабат билан боқишади, чин қалбдан табриклашади.

Яоон БЕРТЕ,
Мали республикаси.

Редактор Ш.О.УБАЙДУЛЛАЕВ

4 БЕТ ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

ВИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—ГСП, Ленин кўчаси 41. Телефонлар: секретариат — 33-57-02; бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги—32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ—32-54-19; фан, мактаб, олий ўқув юртлари 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари—32-53-32; хатлар — 32-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери — 32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

6 СЕНТЯБРЬ, 1983 й. Р-07394. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри. Б-2015. ИНДЕКС 64690. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12